

ANLÄGGNINGSRAPPORTERAnläggning 1.

Belägenhet: 000 202
004 208

Fotoplan: A 1, skala 1:50

Profil: 000 205 - 030 215, skala 1:20

Kop: 2

Anläggningen utgjordes av en närmast rund, övertorvad stenpackning med ca 4 m diam. Anläggningen var belägen i västsluttning nedanför berg i dagen. Före undersökningen var den synlig som en svag, oregelbunden förhöjning med enstaka 0,2 - 0,4 m stora stenar i ytan. Fornlämningen var ej medtagen i Riksantikvarieämbetets inventering.

Efter avtorvningen visade det sig, att anläggningen sträckte sig längre ut mot V, under det plana utfyllda partiet nedanför sluttningen. Centrum var således förskjutet åt V i förhållande till den i markytan markerade förhöjningen. Den västligaste delen kom att ligga något utanför det redan fixerade rutnätets V gränslinje.

Den oregelbundet lagda stenpackningens begränsning i V - S var tydligt markerad, medan den i N - Ö omärkligt övergick i A 2. Stenpackningen närmast torven bestod av i allmänhet 0,3 - 0,8 m stora stenar, enstaka intill 1,2 m stora. Därunder var dess material finare med stenar om 0,1 - 0,4 m liggande i mörkjordslager. Detta lager, som i centrum hade en tjocklek av 0,4 m, förekom under hela anläggningen och fortsatte direkt över till A 2 och A 3. Under det mörka jordlagret vidtog ett svartjordslager, vilket i sin centrala del överst avgränsades av ett 1,7 x 1,3 m stort och 0,1 m tjockt skikt av kol, brända ben och enstaka krukskärvor. Under kollagret utfylldes svartjordslaget en fördjupning om 0,6 m och utvidgade sig åt N och V

till anläggningens gräns, medan det i SÖ och Ö fortsatte under A 3 och A 2, där det tunnades ut. Svartjordslagret innehöll även kol och skörbränd sten. Svartjordslagret vilade på botten av sand och grus.

Fynd:

F 27

i väl avgränsade kollagret i anl.
centrum:

Krukskärvor

Brända ben, 0,8 liter

Anläggning 2.

Inr. nr 14548:2

Belägenhet: 002 - 205
006 209

Fotoplan: A 1, skala 1:50

Profil: 000 205 - 030 215, skala 1:20

Anläggningen utgjordes av en närmast rund, i NÖ kanten skadad, övertorvad stenpackning, ca 4 m diam och 0,2 m hög. Den var belägen i västslutning omedelbart nedanför berg i dagen och var före undersökningen synlig som en obetydlig förhöjning med endast ett par 0,4 m stora stenar i markytan.

Efter avtorvningen blottades en tämligen oregelbunden stenpackning av 0,3 - 0,8 m stora stenar. I anläggningens centrum var en 1,1 m lång och 0,6 m bred, plan sten, nu i två delar, vilken möjligen tidigare varit rest. Omedelbart NV därom två större stenar.

De mäktiga mörk - och svartjordslager, som från A 1 fortsatte under A2, tunnades av mot Ö kanten, där svartjordslagret slutade i en koncentration av svartjord och kol. Under den flata stenen, kringsatt av 0,2 - 0,3 m stora stenar, påträffades en delvis hoptryckt urna *in situ* (F 21). Ytterligare ett sönderpressat lerkärl (F 18) stod under en samling av décimeterstora stenar i mörkjordslagret i anläggningens NV del.

Fynd:

- F 18: 003 209 -254 Under mindre stensamling i mörkjordslagret:
rester av ett sönderpressat lerkärl
- F 21: 005 206 -226 I mörkjordslagret under större flat
sten och kringsatt av stenar:
ett sönderpressat lerkärl
Brända ben, ett fåtal

Anläggning 3.

Belägenhet: 002 200
006 205

Fotoplan: A 1, skala 1:50

Kop: 2

Anläggningen, som ursprungligen sannolikt varit rund, utgjordes nu av en gles stenpackning med ca 1 m diam i anläggningens centrum, samt i V - N rester av en gles kantkedja av 0,2 - 0,8 m stora stenar. Den södra och östra delen av anläggningen, som gränsade mot åker, var helt bortschaktad genom dikesgrävning. Stensättningen var övertorvad och före undersökningen ej möjlig att upptäcka.

Under "mitträset" frilades ytterligare en stenpackning om 0,2 - 0,4 m stora stenar i 0,4 m tjockt mörkjordslager. Detta lager innehöll ett fåtal brända ben och ett 10-tal kambitar med enkel linjeornering. Under en 0,3 x 0,4 m stor sten lågo resterna av ett starkt sönderpressat lerkärl, med botten i vertikalt läge framskymtande vid stenens undre kant. I övrigt påträffades ett litet flintavslag samt en krukskärva med insvängd mynningsrand och gropornering på skuldran. I V kanten av lagret slutligen framkom en starkt förrosad kniv av järn samt ett fragment av järnnål. Mörkjordslagret vila de direkt på rester av det starkt uttunnade svartjordslagret från

A 1 och A 2. Botten utgjordes av grus och sand.

Fynd:

- F 17: 002 208 -257 I mörkjordslager:
Fragment av kniv och nål av järn
- F 16: 002 207 - -249 I mörkjordslager under 0,4 x 0,2 m
stor sten:
Lerkärl
- F 19: 003 207 -253 I mörkjordslager:
Krukskärva, ornerad
- F 20: 002 207 -250 I mörkjordslagret, utspridda över ett
0,5 m stort område:
Kambitar
Brända ben, ej tillvaratagna
Flintavslag
Djurtrand

Anläggning 4:

Belägenhet: 016 208
021 214

Fotoplan: A 4, skala 1:50

Profil: 000 205 - 030 215, skala 1:20

Kop: 3

Anläggningen utgjordes av en rund stensättning, 5 m diam och 0,3 m hög, belägen på högsta partiet av berget. Den var helt övertorvad och bevuxen med långt gräs och torra buskar.

Genom avtorvningen blottades en tämligen väl lagd stenpackning av i allmänhet 0,4 m stora stenar, enstaka voro upp till 0,6 m stora. Fyllningen bestod av mörkfärgad jord. Under stenpackningen låg ett utbrett svartjordslager, ca 2 m i diam och 0,06 - 0,3 m tjockt, innehållande brända ben. Svartjordslagret vilade i sin V del på ett tunt jordskikt, vilket i sin tur låg direkt på berg. I sin Ö del låg svartjordslagret på sterilt bottengrus.

I svartjordslagret påträffades ett lerkärl (F 11), vilket dock vid upptagandet föll sönder. Inom hela lagrets yta fanns ett 60-tal fragment av benkam, 40-tal delar av bryne, 15-tal djurklor, 10-tal djurtänder, 15-tal nitar + fragment av dito, 1 brodd av järn samt en pärla av glasfluss (alltsammans hämfört till F 11). I centrum av svartjordslagret var ett 1 m stort område med starkare koncentration av kol. Inom detta område stod ett lerkärl (F 14) med botten och sidorna intill 5 cm höjd på plats. Kärlet var dock i dåligt skick och måste plockas upp i bitar. Innehållet bestod av svart jord och porösa brända ben.

Fynd:

<u>F 11:</u>	017 210 -63 019 212 -97	Utspridda i hela svartjordslagret: <u>Hästbrodd</u> av järn <u>Nitar</u> av järn och fragment av dylika <u>Bryne</u> , i bitar <u>Pärla</u> av glasfluss <u>Kambitar</u> 019 211 -73
		<u>Lerkärl</u> <u>Djurklor</u> och <u>djurtänder</u> <u>Brända ben</u> , 7, 3 liter
<u>F 14:</u>	018 211 -74	I kollager i svartjordslagrets centrum, <u>Lerkärl</u> <u>Brända ben</u> , 0,3 liter

Anläggning 5.

Belägenhet: 023 205
026 209

Fotoplan: A 5, skala 1:50

Profil: 025 206 - 020 225, skala 1:20

Kop: 1

Anläggningen utgjordes av en ursprungligen sannolikt rund stensättning, som genom odling till stor del schaktats bort. Den nuvarande anläggningen var ca 2,5 x 3,5 m stor och före avtörvningen

endast synlig som en svag, oregelbunden förhöjning med några 0,4 - 0,9 m stora stenar i ytan.

Under torven framkom en oregelbunden, delvis omlockad enskiktad stenpackning med 0,1 - 0,7 m stora stenar. I anläggningens N kant låg ett 0,6 x 1,5 m stort stenblock. Fyllningen bestod av mörkfärgad jord.

Under stenpackningen påträffades ett svartjordslager, vilket även fortsatte under A 6. Detta lager vilade i sin S del på berg, i övrigt på sterilt bottengrus. I svartjordslagret, som innehöll rikligt med skärsten, påträffades ett lerkärl, liggande på sidan, med delar av sidorna samt botten in situ. (F 15). Lerkärlet innehöll endast svartjord.

Fynd:

F 15: 022 208 -131 I svartjordslager under A 5:
Lerkärl

Anläggning 6.

Belägenhet: 024 210
027 213

Fotoplan: A 6, skala 1:50

Kop: 1

Anläggningen var en oregelbunden, ca 3 m stor, övertorvad stensamling, belägen på bergplatån. Före avtorvningen var endast några 0,5 - 0,7 m stora stenar synliga.

Stenpackningen under torven bestod av 0,2 - 0,7 m stora stenar lagda utan regelbundenhet, i centrum låg ett i flera delar söndersprängt stenblock. Omedelbart under stenpackningen i dess NV kant låg en liten koncentration av brända ben, i övrigt hittades endast 2 krukskärvor och några lerkliningsbitar.

Anläggningen var placerad i en svacka (N - S) i berget.
Under stenarna utfylldes svackan av det under A 5 påträffade svart-
jords- och skärvstenslagret till 0,36 m djup.

Fynd:

F 13: 024 212 -102 I jordfyllning under stenpackningen:
Brända ben, 0,05 litef
I jordfyllningen utspridda:
Krukskärvor
Lerkliningsbitar.

Anläggning 7 och 8

Belägenhet: 030 214
037 216

Fotoplan: A 7 I och II, skala 1:50

Profil: 030 215 - 040 215, skala 1:20
Kop: 1

Anläggningarna 7 och 8 voro belägna i den östligaste
delen av gravfältet på östslutningen, där jordlagret var tjockare.
Före avtorvningen endast några stenar synliga.

Genom avtorvningen frilades två till synes skilda sten-
samlingar med 0,3 - 0,8 m stora stenar. Under stenlagret endast mat-
jord utan spår av mörkfärgning, liggande direkt på steril botten-
mjäla. Inga fynd påträffades. Sannolikt var detta en recent anläggning.

Anläggning 9

Belägenhet: 014 217
017 220

Fotoplan: A9, skala 1:50

Kop: 4

Anläggningen utgjordes av en närmast rund stensättning,

med 3,5 m diam och 0,2 m hög, övertorvad med enstaka stenar synliga i ytan. Den var belägen i en svacka i den mot V sluttande, delvis jordtäckta berghällen.

Efter avtorvningen framkom en enskiktad, tämligen glest lagd stenpackning av 0,3 - 0,5 m stora stenar. Omedelbart under torven, ända upp i stenpackningens yta påträffades ett ca 0,2 m tjockt svartjordslager, något förskjutet mot S i förhållande till stenpackningens centrum. Sannolikt har stenpackningen i sin SV del, intill ett större stenblock tidigare blivit bortplockad. I svartjordslagret tillvaratogs rikligt med brända ben, spridda över hela området, samt nitar och små, starkt förrostade järnbleck. Intill en sten i centrum av svartjordslagret påträffades ett 40 cm långt parti av svärds Klinga av järn. Delvis under stenen och i vinkel mot klingen låg den övriga delen av svärdet med fäste. Den tresidiga fästeknappen, som låg på plats, var sönderrostad och fragmentarisk. Svärdet vilade på en bädd av kol med fibrerna i svärdets längdriktnings, sannolikt rester av svärdssidan. Omedelbart intill fästet och under en sten låg ett sönderpressat lerkärl (I), med botten in situ, av ett tämligen tjockt, grovt gods. Omedelbart S om svärdsfästet lågo väl samlade ett stort antal kambitar, dock utan inbördes ordning. I Ö delen av svartjordslagret framgrävdes uppe i stenpackningen ett bågformigt bronsspänne med karvsnittsornering och med nål av järn. I S kanten av lagret funnos rester efter tre olika lerkärl. I jordfyllningen under stenpackningens Ö utkant påträffades ett litet fragment av silkärl (F 7).

Fynd:

F7:

017 219 -82

Omedelbart under stenpackningen, i jordfyllning:

✓ Fragment av silkärl

F 8:   014 217 -95   I svartjordslager, under stenpackningen:
                017 219 -106   Spänne av brons
                                       Svärd av järn
                                       ✓ Järnfragment, bl.a. nitar
                                       ✓ Benkam, 70-tal fragment
                                       ✓ Lerkärl I
                                       ✓ Krukskärvor II, III, IV.
                                       ✓ Brända ben, 5 liter

Anläggning 10

Belägenhet: 022 217
                                       032 221

Fotoplan: 10: I och II, skala 1:50

Anläggningen utgjordes av en långsträckt stensamling, ca 10 m lång och 1 - 2 m bred. Den var övertorvad, med några stenar synliga i ytan. Den synnerligen ojämna stenpackningen bestod av 0,1 - 0,4 m stora stenar, ett par varo upp till 1,5 m stora.

Stenaamlingen låg på ett tunt jordlager, varunder sterilt grus vidtog. Området runt om A 10 och mellan denna och A 7 - 8 var fritt från sten. Möjligent kunna stenaamlingarna A 7, A 8 och A 10 förklaras som röjningssten.

Anläggning 11

Belägenhet: 019 219
                                       023 224

Fotoplan: A 11, skala 1:50

Profil: 025 206 - 020 225, skala 1:20

Kop: 3

Anläggningen utgjordes av en övertorvad, närmast rund stensättning, med 5 m diam, belägen på N delen av bergsplatån. Före avtorvningen var den synlig som en svag förhöjning med enstaka stenar

i ytan. Anläggningen vilade i sin helhet direkt på berget.

Den stenpackning, som framkom under torven bestod av 0,1 - 0,5 m stora stenar. Den var tämligen väl lagd och begränsad av 0,3 - 0,4 m stora stenar. Under stenpackningens V hälft utbredde sig ett 3,5 x 3 m stort (N - S) och 0,05 m tjockt svartjordslager, i vilket påträffades ett 1,5 x 3 m stort område innehållande brända ben. Ännu närvare avgränsat inom detta områdes centrum var det egentliga fyndlagret. I dess N ände stod ett sönderpressat lerkärl, dolt under en flat, oval stenskiva, 0,3 x 0,2 m stor. Vidare påträffades, utspridda över fyndlagret, ett 20-tal järnnitar, järnfragment, kambitar samt en blå dubbelpärla. I stenpackningens SV gräns utanför svartjordslagret påträffades ca 15 cm under stenpackningen en spik av järn (F 4), samt nitbricka av järn (F 5).

Fynd:

<u>F 4:</u>	020 220	-91	I jordlager utanför svartjordslagret: <u>Spik</u> av järn
<u>F 5:</u>	020 220	-91	<u>Nitbricka</u> av järn
<u>F 6:</u>	019 220	-83	I svartjordslagret:
	022 223	-88	<u>Brända ben</u> , 3 liter
	020 220	-83	I svartjordslagrets centrum:
	021 223	-88	<u>Lerkärl</u> , under flat stenskiva <u>Järnnitar</u> , 20-tal, samt järnfragment <u>Kambitar</u> <u>Blå dubbelpärla</u> , av glas.

Anläggning 12.

Belägenhet: 013 223
014 224

Fotoplan: A 9, skala 1:50

I en mindre fördjupning i berget, 0,7 m NV om A 9 påträffades ett svartjordslager med 1 m diam och 0,01 m djupt. I

övrigt innehöll fördjupningen 3 mindre järnfragment, 1 krukskärva
tänder av människa samt brända ben och lerklining.

Fynd:

F 25: 013 223 -94 I svartjordslager:
014 224 -105 Lerklining

F 26: " " Fragment av järn, 3 stycken
Krukskärva
Tänder av människa
Brända ben, 1 liter

Anläggning 18.

Belägenhet: 020 216
022 219

Fotoplan: A 10:I, skala 1:50

Anläggningen var ett svartjordsområde, endast i S be-
bränsat av ett 10-tal 0,1 - 0,3 m stora stenar bågformigt utplace-
rade. Anläggningen var belägen omedelbart V om A 10. Före avtöv-
ningen var ingenting av anläggningen synligt.

Svartjordslagret hade en utbredning av ca 2 m och en tjock-
lek på 0,18 m. I dess SÖ kant påträffades ett sammanpressat lerkärl
omgivet av brända ben. Lagret i övrigt innehöll 2 fragment av en
järnring samt 4 nitar av järn. Under anläggningens NV del var grävd
en grop, ca 1,5 m i diam och 0,12 m djup, fylld av skörbränd sten.
Hela anläggningen vilade på botten av rödgult grus.

Fynd:

F 2: 021 217 -86 Løsfynd. Funnet vid rensning omedel-
bart ovanför svartjordslagrets yta:
Nitar av järn, 2 st.
Hästtand.

F 9: 022 217 -90 I svartjordslagret:
Rombiskt nithuvud av järn
2 delar av järnring
4 nitar av järn
Lerkärl, Brända ben, 1 liter.

Anläggning 19.

Belägenhet: 028 212
031 214

Fotoplan: A 7:I, skala 1:50

Anläggningen var ett svartjordsområde, med 1,5 m diam och 0,1 m tjockt. Anläggningen var belägen omedelbart SV om A 7. Före avtorvningen var anläggningen ej synlig.

Anläggningen innehöll förutom svartjord även enstaka skärvor av skörbränd sten, ett fåtal brända ben, 20 - tal ornerade kambitar, fragment av sandstensbryne, samt några krukskärvor, alltsammans utspritt över lagret. Vid rensningen påträffades en pärla av bergkristall. Anläggningen vilade på sterilt sandlager.

Fynd:

<u>F 1:</u>	030 213	-120	Lösfynd, vid rensning: <u>Pärla</u> av bergkristall
<u>F 24:</u>	028 212	-125	Utspridda över hela svartjordslagret:
	031 214	-134	Fragment av <u>bryne</u> av sandsten <u>Kambitar</u> <u>Krukskärvor</u> <u>Brända ben</u>

Anläggning 20

Belägenhet: 005 205
008 207

Fotoplan: A 1, skala 1:50

Profil: 000 205 - 030 215, skala 1:20

Kop: 1

Anläggningen utgjordes av en mycket oregelbunden stensamling med ca 2 m diam. Anläggningen var belägen i västsluttnings omedelbart utanför berget, kant i kant med och SÖ om A 2. Den var före undersökningen helt osynlig.

Efter avtorvning och rensning påträffades en oregelbunden

och gles, enskiktad stensamling utan avgränsning. Under stenpackningen vidtog det under A 2 tidigare påträffade svartjordslagret. Detta var under A 20 något tjockare och hade en stark inblandning av kol.

I svartjordslagret, omedelbart S om kollagret, påträffades rester av ett lerkärl (F 22). Utspridda över kollagrets yta, ca 1 m i diam, gjordes följande fynd (F 23): ett litet bronsfragment av ensklig oval spännbuckla, 6 järnfragment, 20-tal fragment av benkam 64 pärlor av glasfluss samt brända ben.

Fynd:

<u>F 22:</u>	007 206	-242	I svartjordslager, omedelbart under stenpackningen: <u>Lerkärl</u> , sönderpressat.
<u>F 23:</u>	006 206	-238	Utspridda i kollagret, ca 1 diam: Fragment av ensklig <u>spännbuckla</u> av brons.
	008 207	-262	<u>Järnfragment</u> , 6 st <u>Kambitar</u> , 20-tal <u>Pärlor</u> av glas eller glasfluss, 64 st <u>Brända ben</u> , 2 liter.

HÄRD+ OCH BRANDGROPSTABELL:

Anl.nr.	Bel.	Fotoplan.	Diam.	Höjd.	Beskrivning.
A 13	023 218 025 220	A 10:I	1 x 1,5-	128 -145	<u>Härdgrop</u> , delvis täckta av stensamlingen A 10. Gropen var fylld av svart, sandblandad jord, kol och skörbränd sten. Botten bestod av steril mjäla.
A 14	022 216 024 218	A 10:I	1,2x1,8	-112 -137	<u>Härdgrop</u> , delvis täckt av A 10. Gropen var fylld av svart, sandblandad jord, kol samt skörbränd sten. Botten som ovan.

A 15	025 218 027 219	A 10:I 0,8	-144 -165	<u>Hårdgrop</u> , täckt av A 10. Fyllt av svart, sandblan- dad jord, kol och skör- bränd sten. Belägen direkt på berg.
A 16	025 216 029 219	A 10:I-II 2,4x2,8	-137 -154	<u>Svartjordslager</u> , omedel- bart S om A 10. I dess V kant ett 0,7 x 1,2 m stort område innehållande ett fåtal brända ben samt en <u>järnnit</u> . Botten mjäla. <u>Fynd: Järnnit, brända ben,</u> ett fatal (F12)
A 17	027 218 028 219	A 10:II 0,5x0,8	-155 -164	<u>Brandgrop</u> , innehållande svart jord och kol.
A 21	021 218 024 220	A 10:I 1x1,5	-160 -171	<u>Brandgrop</u> , kringsatt av 0,2 - 0,3 m stora stenar. Fyllt av svart jord, ler- kliningsbitar samt skör- bränd sten och kol. Botten utgjordes av berg.

ÄLVKVARNSFÖREKOMSTER

Nr	Bel.	Diam.	Djup.	Beskrivning.
Ä 1	000 212	3,5-4 cm	0,5 cm	3 skålroppar i grupp
Ä 2	002 212	4 - 5 cm	0,5 - 1 cm	3 skålroppar i grupp
Ä 3	001 214	3 - 6 cm	0,5 - 1 cm	4 skålroppar i grupp
Ä 4	005 215	6 cm	0,5 cm	2 skålroppar på 70 cm avstånd från varandra i N-S riktning.